

Ministerie van Financiën
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Amersfoort, 16 augustus 2017

Betreft : consultatie wijziging Wet bekostiging financieel toezicht
Kenmerk : 17052
Contact : mr. L. de Bruijn
Email : l.de.bruijn@adfiz.nl

Graag willen we als Adfiz reageren op de consultatie van de wijziging van de Wet Bekostiging financieel toezicht. Wij begrijpen dat kwalitatief goed toezicht in het belang is van de markt en de maatschappij en dat daar een prijskaartje aan hangt. Tegelijk is van belang dat de kosten proportioneel zijn en de toerekening op zorgvuldige wijze geschiedt. In onze reactie gaan we in op het voorstel en op zaken die niet in dit voorstel zijn meegenomen, maar ons inziens wel onderdeel zouden moeten zijn van afwegingen inzake bekostiging in het kader van de evaluatie.

In vervolg op de evaluatie van de wet wordt geconstateerd dat de huidige wet onvoldoende aansluit op de toezichtspraktijk. De huidige wet blijkt veel vaker aangepast te moeten worden dan voorzien. Tevens volgen de meeste wijzigingen uit Europese regelgeving en sluit de doorberekening van kosten van invoering van deze Europese regelgeving daar niet goed op aan. Door de huidige opzet van de wet kan doorgaans pas met enige vertraging worden gereageerd op deze ontwikkelingen.

Kern van het voorstel is een aanpassing van de methodiek van de wet zodat aanpassingen als gevolg van omvangrijke taakwijzigingen of andere substantiële mutaties in de bekostiging van het toezicht sneller kunnen worden doorgevoerd. Het is niet wenselijk als de feitelijke toezichtkosten voor een categorie structureel fors afwijken van het vastgestelde percentage. De focus van toezicht verandert door de snelle ontwikkelingen in de markt en de wet- en regelgeving, met name vanuit Europa. Ook in de nabije toekomst verwachten wij wijziging van de toezichtinspanning van de AFM door onder andere Fintech en nieuwe Europese regelgeving. Ook binnen sectoren kunnen forse structurele veranderingen optreden, zoals een structurele afname van het aantal ondernemingen. Bij de toerekening van de toezichtkosten is het van belang daarmee rekening te houden. Voor het draagvlak van het toezicht is immers van belang dat de bijdrage van ondernemingen proportioneel is.

Het is goed als daar in het kader van dit voorstel meer flexibel op in kan worden gespeeld. Tegelijk is van belang dat de waarborgen ten aanzien van de wijze van vaststelling van de percentages gehandhaafd blijven. Een belangrijke waarborg is de mogelijkheid van parlementaire toetsing van de voorgestelde aanpassingen in de verdeling van de kostenpercentages. Wij vinden het van belang dat dit in het voorstel nader wordt ingevuld.

De periodieke herziening van de huidige percentages is geen onderdeel van het voorstel. Thans ligt alleen de aanpassing van de methodiek voor. De periodieke aanpassing van de percentages zelf zal naar wij aannemen volgen op deze wijziging. Wij dringen aan op herziening van de percentages per 1-1-2019 en deze niet opnieuw te vertragen door de gekozen opzet.

Aanvullende aandachtspunten

In het voorstel zijn de regels inzake begroting en verantwoording ongewijzigd overgenomen. Wij zouden graag zien dat keuzes en afwegingen die in dit kader zijn gemaakt alsnog in het voorstel worden meegenomen. Het gaat hierbij om de volgende zaken:

Heroverweging overheidsbijdrage

Sinds 1 januari 2015 worden de kosten voor toezicht volledig doorberekend aan de sector en is de overheidsbijdrage komen te vervallen. Zoals in de toelichting wordt aangegeven, worden in dit voorstel hier geen wijzigingen op aangebracht. Verwezen wordt naar de uitgangspunten uit het rapport Maathouden 2014.

Wij vinden dat de evaluatie opnieuw de gelegenheid is om de overheidsbijdrage te bezien. De Raad van State heeft zich destijds zeer kritisch uitgelaten over het voorstel voor afschaffen van de bijdrage. Recent heeft de Raad van State bovendien een advies uitgebracht waarin zij duidelijk inzichten geeft in toepassing van bijdrage vanuit algemene middelen. Toezicht wordt uitgeoefend vanuit het algemeen belang en dat brengt met zich mee dat, ten minste een deel, uit de algemene middelen moet worden gefinancierd. Een hernieuwde afweging van een gedeelde bijdrage in de toezichtskosten vanuit de algemene middelen vinden wij noodzakelijk. Temeer omdat niet alle kosten van de toezichthouders betrekking hebben op toezichtstaken. Zo zijn toezichthouders in toenemende mate betrokken en bezig met de voorbereiding van Europese regelgeving en de implementatie in de Nederlandse markt. De kosten voor Europese harmonisatie op het gebied van financiële regelgeving komen nu voor rekening van de sector.

Taakstelling kostenvermindering

In de huidige opzet van bekostiging zijn er onvoldoende waarborgen voor een beheersing van de kosten(stijging) bij de toezichthouder. In het voorstel wordt verwezen naar het kostenkader, waarmee door vaststelling van een maximumbegroting van de toezichthouder de ontwikkeling van de toezichtskosten zou worden beheerst. De toezichtslasten zijn de afgelopen periode echter jaar op jaar fors toegenomen.

Door nieuwe taken en de introductie van een flexibele schil is ook de komende jaren sprake van een verdere kostenstijging, ondanks de taakstelling inzake kostenvermindering. Nadere maatregelen blijken dus nodig om per saldo een afname van de toezichtslasten te bereiken.

Onafhankelijke toetsing doelmatigheid toezicht

Voor een kritische toets op de efficiënte inzet van middelen is van belang dat een onafhankelijke partij daar een uitspraak over kan doen. Een afweging van de toegevoegde waarde van onafhankelijke toetsing ontbreekt in het voorstel. Wij vragen bij de verdere uitwerking van het voorstel dit mee te nemen en in dit kader aan te geven welke rol een organisatie zoals de Rekenkamer hierbij kan vervullen, aangezien zowel het ministerie als de adviserende panels daar niet ideaal toe zijn ingericht.

Er is sprake van een grote mate van verwevenheid in beleidsvoorbereidende activiteiten door het ministerie en de toezichthouder. Dat is des te meer duidelijk nu bij de voorbereiding en implementatie van Europese regels. Tevens is met het vervallen van de overheidsbijdrage een direct budgettair belang voor het ministerie weggevallen. Dat maakt het lastiger voor het ministerie die kritische toets te doen.

In de toelichting op het voorstel wordt verwezen naar de adviserende panels waarin de sector vragen en opmerkingen kan plaatsen over gevoerd beleid en bereikte resultaten. Gezien de brede samenstelling en de samenloop met de toezichtsrelatie van de betrokken partijen is dit overleg onvoldoende ingericht om die onafhankelijke toets in te vullen en daarmee de noodzakelijke checks and balances in het systeem te brengen. Het overleg heeft wel zijn waarde als signalerend orgaan.

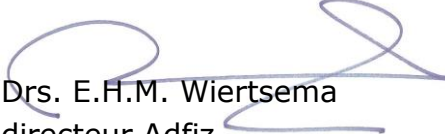
Balans Nederlandse en Europese toezichtslast

Het Nederlands toezicht kan niet los worden gezien van de Europese ontwikkelingen in regelgeving en toezicht. Toenemende Europese coördinatie en integratie van toezicht en toezichthouders leggen ook een claim op de capaciteit van Nederlandse toezichthouders. Van belang is dat er bij toezicht een betere balans komt tussen uitbreiding van Europees toezicht en Nationaal toezicht. Waar sprake is van een uitbreiding van toezichtslasten vanwege Europa zou in beginsel sprake moeten zijn van compensatie door afname van Nationale toezichtslasten. Bewaking van die balans is van belang en zou onderdeel moeten zijn van de onafhankelijke checks and balances.

Tevens voorzien wij bij mogelijke directe doorberekening van Europese toezichtslasten naar Nationale toezichthouders dat de Nederlandse sector anders dan de financiële sector in andere Europese landen direct gaat bijdragen in de Europese toezichtslasten. Met de keuze om toezichtslasten voor 100% toe te rekenen aan de sector wijkt Nederland Europees gezien fors af. In markten waar sprake is van toenemende internationale concurrentie is dat in het nadeel van Nederlandse spelers. Een visie en standpunt in het kader van deze evaluatie is van belang.

Wij vragen u om het bovenstaande mee te nemen in de uitwerking van het voorstel. Wij zijn graag bereid de punten nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Drs. E.H.M. Wiertsema
directeur Adfiz